

ANOTACE PŘEDNÁŠKY:

Evropské raně novověké daňové systémy sehrály velmi důležitou úlohu v procesu přerodu středověkých státních útvarů ve státy moderního typu. Přesto nebyla tomuto tématu v naší historiografii dosud věnována zasloužená pozornost. Jeho komplexní pochopení je totiž nemyslitelné bez systematického srovnávacího studia široké škály dobových pramenů, jmenovitě protokolů ze zasedání zemských sněmů, berních rejstříků, daňových příznávacích listů, městských účetních knih, korespondence, aktového materiálu aj.

Přednáška se zaměřuje na období přelomu 16. a 17. století, kdy střední Evropa čelila zesílenému náporu vojsk osmanské říše a kdy právě bernictví představovalo nezastupitelný zdroj prostředků pro financování křesťanských armád zapojených do válčení s Turky. Prostorově je referát zakotven v prostředí Markrabství moravského, země, která byla bezprostředně ohrožena tureckou expanzí a využívána jako nástupiště císařských i zemských vojsk vypravovaných na bojiště do Uher.

Ve středu pozornosti stojí moravská zeměpanská města coby specifická skupina „kolektivních“ daňových poplatníků, do jejichž daňových příznání se promítala berní politika jednotlivých obcí. Sledována bude mimo jiné klíčová otázka, jak se města kolem roku 1600 vyrovnávala s dosud nebývalým nárůstem daňového břemene, provázeným kumulací vojenských a jiných povinností, které souvisely s obranou habsburské monarchie proti osmanským armádám. Ukazuje se, že přístup jednotlivých moravských zeměpanských měst k plnění těchto povinností byl případ od případu zásadně odlišný.

Přednáší **Mgr. Tomáš Sterneck, Ph.D.**, vědecký pracovník Centra raně novověkých studií Historického ústavu Akademie věd, v. v. i., České Budějovice.

Specializuje se na české a moravské dějiny raného novověku, především dějiny měst a šlechty, hospodářské a sociální dějiny, ediční zpřístupňování pramenů a pomocné vědy historické.

Je autorem monografií:

Město, válka a daně. Brno v moravském berním systému za dlouhé války s Vysokou Portou (1593-1606), Praha, Historický ústav AV ČR 2006, 458 s.

Mezi měšťany a šlechtou. Dějiny rodu Daublebských ze Sternecku, Brno, Statutární město Brno – Archiv města Brna 2009, 582 s. + 10 genealogických příloh.

Aktuálním hlavním pracovní úkolem je příprava kritické edice písemností z let 1526-1547 ze sbírky *Historica Třeboň* v rámci projektu „*Documenta res gestas Bohemicas saeculorum XVI.-XVIII. illustrantia*“, oddíl A – *Vita publica* (1. díl této edice je ve fázi korektur, vyjde v polovině roku 2010).